

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Maročnina za Jugoslavijo: letno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravlništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici šte. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Številka pri poštni hranilnici v Ljubljani 11.953.

Leto XIV.

Telefon št. 2552.

Ljubljana, v torek, 28. julija 1931.

Telefon št. 2552.

Štev. 85.

Londonska konferenca.

Dandanes kakor vidimo, državniki in diplomatje vkljub vsem napredkom moderne tehnike ne občujejo med seboj potom telefona, brzjava ali takozvanih diplomatskih not kot v prejšnjih časih. Vedno bolj se uveljavlja običaj, da se v nujnih slučajih osebno snidejo ter v direktnem kontaktu razpravljajo. In to je prav, kajti osebno poznanje marsikaj pripomore, da je rezultat dogovorov ugoden. In tako je tudi z londonsko konferenco. Ni sicer izpadla ta konferenca tako ugodno kot so pričakovali optimisti, vendar je pa dala zadovoljiv rezultat in gotovo več, kot so pričakovali pesimisti.

Dva pozitivna rezultata sta in sicer: 1. Takozvani rediskontni kredit v višini 100 milijonov dolarjev, ki bi sicer potekel 16. avgusta, je bil podaljšan za 3 mesece torej do 16. novembra, s čemur je nemški državni banki veliko pomagano pri njenem težavnem delu za zaščito domače valute. 2. Še preostali kratkoročni inozemski krediti v Nemčiji, ki še vedno znašajo ogromno vsoto 4 milijarde mark, se ne bodo odpovedali. Ako gori omenjeni dejstvi objektivno presodimo, potem moramo priznati, da je londonska konferenca vsaj toliko dosegla, da je Nemčija pridobila v svrhu reorganizacije svojih financ in gospodarstva sploh nekako premirje ali bolj rečeno potreben čas, da se odahne in odpomore. Ogromna vsota 4 milijard nam dokazuje, da je resnična trditev, da je nemško gospodarstvo zgrajeno po večini na kratkoročnih kreditih. Toda to je le ostarek onega, kar so inozemski krogi pred kratkim odpovedali in vzeli nazaj. Tisti, ki so največ kratkoročnih kreditov odpovedali, so bili baš Amerikanci in radi tega se njihova skrb za Nemčijo vsaj na prvi pogled zdi nekoliko paradokсна, ako ne mislimo tu na specifično ameriške interese in njihovo temu primerno taktiko.

Poleg tega, da so kratkoročni krediti Nemčiji zaenkrat zasigurani, se dalje baš na podlagi londonske konference predvideva, da se naj ti kratkoročni krediti prevedejo v dolgoročne. S to nalogo se naj bi predvsem pečal odbor bančnih strokovnjakov, ki je že predviden. Člane tega komiteja bodo izbrale notne banke in ne mednarodna reparacijska banka. Ta odbor bo proučeval predvsem neposredne kreditne potrebe Nemčije. Vidi se torej jasno tendenca, da se hoče res pomagati in da se nikakor neče momentanih, neugodnih presenečenj, ki bi Nemčijo še bolj bridko zadela. Radi tega naj služi odbor strokovnjakov za stalen kontakt ali bolj za preventivno sredstvo, da se Nemčiji za vsak slučaj priskoči pravočasno na pomoč. Tudi obisk angl. ministrov in ameriškega tajnika Stimsona v Berlinu, ki jih baš te dni doživljamo, služijo istemu namenu. H koncu še nekaj! Splošno se sodi in to docela napačno, da so Francozi nekaki nasprotniki te sanacije Nemčije. Toda na londonski konferenci so za Nemčijo pokazali dovolj razumevanja in za gori omenjena rezultata so oni tudi glasovali. Na njihovo pobudo se ni razpravljalo v Londonu o ničemur drugim kot o gospodarskem položaju Nemčije. Ta francoska teza je tudi zmagala. Da so se Francozi v Londonu kar tiče Nemčije dobro držali, nam priča pohvala samega dr. Curtiusa. Seveda se Francozi s tem niso odrekli svojim zahtevam po nekaterih po-

litičnih koncesijah. Oni pravijo, če je treba še kreditov, potem je treba tudi zaupanja, je treba tudi garancij. Londonska konferenca pa je pokazala, da je možnost sporazuma med Nemčijo in Francijo velika. To nam

potrjuje tudi zelo resna kandidatura Poncet-a za veleposlanika v Berlinu. Poncet je desna roka Brianda in mož, ki je študiral dolga leta v Nemčiji in ki odkrito želi sporazum z Nemčijo.

Konferenca sadnih trgovcev Dravske banovine v Celju.

V nedeljo 26. t. m. se je vršila v mali dvorani Celjskega doma konferenca sadnih trgovcev, ki jo je sklicala Zveza trgovskih gremijev za Slovenijo v Ljubljani. Konferenca je bila namenjena razpravi položaja naše sadne trgovine s posebnim ozirom na novi pravilnik o kontroli izvoza svežega sadja, ki ga je izdalo ministrstvo trgovine in industrije v sporazumu z ministrstvom poljedelstva in ki bo stopil v veljavo v mesecu septembru t. l.* Obenem se je razpravljalo in sklepalo na konferenci tudi o osnovanju strokovne organizacije sadnih trgovcev v Dravski banovini.

Konferenco je otvoril in vodil predsednik Društva sadnih trgovcev v Dravski banovini g. Rudolf Pevce, nakar je o položaju sadne trgovine referiral tajnik Zveze trgovskih gremijev I. Kaizer. V izčrpnem referatu je razpravljalo o pomenu in važnosti smotrenega sadjarstva in sadne trgovine v našem narodnem gospodarstvu in o vlogi, ki jo ima izvoz sadja v naši trgovinski bilanci. Podal je nato kratek pregled o površini, zasajeni s sadjem in pridelku, s posebnim ozirom na Dravsko banovino ter o naših zunanjih sadnih tržiščih. Pri obravnavi pospeševanja izvoza sadja je podrobno obrazložil določbe pravilnika o izvozu svežega sadja zlasti glede izvoznih dovoljenj, pregleda sadja in osnivanja preglednih komisij. Poudarjal je končno potrebo strokovne organizacije sadnih trgovcev, ki naj bi se na osnovi sklepa zadnjega obnega zborna Društva sadnih trgovcev v Mariboru osnovala pod okriljem Zveze trgovskih gremijev.

Vršila se je nato debata, v kateri se je grajalo nekatere določbe pravilnika o izvozu svežega sadja, zlasti kar se tiče načina pregledovanja vagonskih pošilk, namenjenih za izvoz. O pravilniku in zahtevah sadnega trgovstva glede izpremembe njegovih določb bomo v listu še podrobneje razpravljali. Ugotoviti pa moramo, da vlada med sadnim trgovstvom razburjenje in nezadovoljstvo, ker iz praktičnega pogleda ne bi bila v prid izvoznikom. Radi tega se je na predlog g. S. Kranjca sklenilo, da naj se osnuje predlagana sekcija sadnih trgovcev v Dravski banovini, ki naj povzame na merodajnih mestih vse korake, da se določbe pravilnika glede poslovanja preglednih komisij brezpogojno izpremeni in prilagode praktičnim potrebam. Sadno trgovstvo vidi v načinu pregledovanja sadja po preglednih komisijah, ki se bodo osnovala v krajih, kjer se navadno vtovarja večje količine sadja, znaten zastoj pri odpremi sadja, ker je pri naravi posla nemogoče, da bi bila komisija vsak čas pravomočna na mestu. Tudi nima sadno trgovstvo z ozirom na konkurenčne prilike in morebitna osebna nasprotstva potrebnega zaupanja v komisije.

Sklenilo se je nadalje, da Društvo sadnih trgovcev v Mariboru formalno likvidira in se osnuje Sekcija sadnih tr-

* Opomba uredništva. — Navedeni pravilnik, za katerega je v trgovskih krogih veliko zanimanje, priobčujemo na drugem mestu.

govcev pri Zvezi trgovskih gremijev, katere odbor bodo tvorili zastopniki — sadni trgovci — člani posameznih gremijev. Pripravljalni odbor Sekcije tvori sedanji društveni odbor z g. Rudolfom Pevcem na čelu.

Številna udeležba na konferenci je pokazala, da se trgovstvo zaveda položaja. Situacija na svetovnem sadnem tržišču z ozirom na močno inozemsko in prekomorsko konkurenco in z ozirom na težke prilike v Nemčiji, kamor se je izvažalo velike količine sadja, za naš izvoz ni baš posebno ugodna. Zato je povsem opravičena zahteva sadnega trgovstva, da merodajni faktorji ne otežkočujejo in ovirajo izvoza, kajti ob današnjih težkih prilikah je v interesu vsakega posameznega trgovca, da izvažna zdravo in lepo sadje. Pravilnik o izvozu sadja je teoretično sicer idealen, vsebuje pa za praktično gospodarstvo nekatere težkoče, ki nikakor niso v korist izvozu. Sadno trgovstvo je zato na konferenci z vsem poudarkom izrazilo željo, da bi se ob izpremembi pravilnika, ki je nujno potrebna, upoštevale praktične potrebe izvoznikov.

DAVČNE PRIJAVE ZA ZGRADARINO V KOPALIŠČIH IN LETOVIŠČIH.

Ministrstvo za finance odreja, da morajo hišni posestniki v kopališčih in letoviščih predložiti prijave za zgradarino za l. 1932. v času od 1. do 31. avgusta 1931.

* * *

SHOD HMELJARJEV.

V nedeljo, dne 2. avgusta t. l. ob pol 9. uri dopoldne se vrši v Roblekovih dvorani v Začcu vsako leto običajni shod hmeljarjev. Na shodu se bo razpravljalo o splošnem položaju hmeljskih nasadov, o začetku obiranja hmelja, o mezdi hmeljskim obiralcem in o slučajnostih.

* * *

100 MARK ZA NEMŠKI VIZUM IN JUGOSLAVIJA.

Od 22. t. m. dalje mora v Nemčiji položiti vsakdo, ki potuje v inozemstvo, pristojbino 100 mark. To je vsota, ki si je navaden človek ne more odrgati; za ta denar more živeti nekaj časa na odhodu tudi v kakšnem nemškem letovišču. Zato letos ne bo toliko Nemcev v inozemstvu, kot jih je bilo druga leta. Čutili bomo izostanek Nemcev tudi pri nas. Kakšne ogromne vsote, čeprav za nas ne tako velike, iz tega rezultirajo, nam pove odstavek II. v današnjem »Dunajskem finančnem pismu«, in je zato potrebno, da ga preberemo in izračunimo mutatis mutandis slabe posledice izostanka Nemcev za naša letovišča in za ves naš tujski promet. Naloga merodajnih činiteljev je pa, da o pravem času kaj ukrenejo v svrhu preprečenja prevelike škode. Koliko se je pri nas investiralo glavnice, koliko je bilo priprav, koliko je bilo žrtvovanega časa! Vsaj deloma bi se moralo vse to nadomestiti!

Krepitev notranjega tržišča.

(Poročilo gen. tajnika Zbornice TOI g. Ivana Mohoriča na kongresu v Vel. Bečkerekcu).

(Nadaljevanje.)

V zameno za surovine uvažamo namreč danes iz inozemstva znatne količine finalnih produktov, katere bi morali izdelovati doma. Dovolj je, če navedemo samo par števil, iz katerih se vidi, v kolikšni meri smo že danes ob minimalni potrošnji klijenti inozemstva. Celokupni uvoz metalnih produktov predstavlja sledeče vrednosti:

Skupina kov.	ton	Millj. Din
Železo	163.733	776.522
Svinec	287	6.070
Aluminium	186	10.318
Cink	458	3.992
Kositer	539	36.192
Nikelj	52	4.228
Baker	5.480	149.452
Skupaj	170.329	976.774

Ce bi se posrečilo, da bi se industrija, katera že obstoja doma, osvobodila nekaterih obvez napram inozemstvu (železni kartel), s katerimi smo odstopili inozemskim železarnam, da z gotovimi predmeti pokrijejo eno tretjino domačih potreb ter da našo industrijo izpopolnimo za izdelavo nekih novih vrst proizvodov (železniških tračnic, cevi itd.), tedaj bi bili mi v stanju zmanjšati naš uvoz postopoma za 1/2 milijarde Din. Ustanovitev take industrije pa ni samo naša pravica, nego tudi naša dolžnost, ker ta industrija bazira na domačih surovinah, kakor tudi iz razloga, ker bo potrošnja teh predmetov z razvojem kulture od leta do leta vedno večja. Danes trošimo pri nas povprečno na glavo vsakega prebivalstva komaj dvajseti del onega, kar se troši v kulturnih državah srednje in zapadne Evrope. Porast konzuma bo nastopil z razvojem komunikacij in gradbenim napredkom tudi pri nas.

Za sedaj bi bila pri nas najnujnejša topilnica za aluminij, ker razpolagamo z velikimi množinami bauksita ter imamo tudi tvornico za aluminijaste fabrikate v Ljubljani na eni, in veliko potrebo po aluminijastih izdelkih, zlasti za zrakoplovstvo na drugi strani. Toda nam ne dostaja topilnica za aluminij. Slična je tudi situacija pri bakru, kjer je tudi potrebna zgraditev instalacij za rafinerijo bakra doma. Danes izvažamo za 1/2 milijarde urovega bakra v inozemstvo, a kupujemo za ca. 150 milij. dinarjev bakrenih proizvodov iz inozemstva. V pogledu svinca in cinka stojimo nekoliko bolje, ker razpolagamo z instalacijami za polufabrikate in finalne produkte.

Priznavamo, da ni danes za vzpostavitev instalacij baš najugodnejša doba in to zlasti iz razloga, ker proces padanja cen se še ni ustavil, kakor tudi radi tega, ker je obstoječa industrija v Jugoslaviji v vezanih odnosih z inozemsko industrijo sličnih proizvodov, odnosno polufabrikatov, kateri odnosi pa se ne dajo kar preko noči prekiniti. Tukaj mislimo na kartelne pogodbe, na odnose matičnih in filijalnih podjetij, na strokovno delavstvo, patente, odvisnost v pogledu nabave polufabrikatov (visoka cena za predivo pri tekstilnih tvornicah i. t. d.).

Nadaljni razlog je ta, da ima tuja industrija pred mlado domačo industrijo znatno premoč, katera ji omogočuje, da proizvede večino fabrikatov ceneje ter jih zato more prodajati pod ugodnejšimi

pogoji nego naša domača podjetja. Ta premoč so predvsem odpisane instalacije, modernejša tehnična oprema, večja proizvodna kvota na glavo vsakega delavca, dajanje ugodnih pogojev za kreditiranje in odplačevanje našim trgovcem itd.

Končno vpliva nepovoljno na podjetnike splošna gospodarsko - politična nesigurnost in nezaupanje.

V svrhu pripomoči domačemu delu je v prvi vrsti neobhodno potrebno, da se vse javne nabave onega materiala, katerega je mogoče v zadostni količini in zahtevani kakovosti izdelati doma, izvrše brezpogojno doma pri domačih podjetjih. V tem pogledu se je pri nas na škodo domačega dela in krepitve domačega tržišča mnogo grešilo. Pa tudi danes v dobi najjačje poslovne krize vidimo, da se naroča karton za municijo, papir za zavijanje cigaret, razna olja itd., katere je mogoče dobiti v predpisani kakovosti doma, v inozemstvu. Zato moramo na tem mestu izreči vso zahvalo g. ministru trgovine in industrije J. Demetroviću, ker so po njegovi inicijativi bile vnešene v načrt novega obrtnega zakona posebne odredbe v pripomoči domače delavnosti, da bi se tako vsaj v bodoče zaščitili interesi domačega dela. Mi se nadejamo, da bo Vrhovni zakonodajni svet osvojil te predloge v celoti in na ta način doprinesel svoj del k krepitvi domačega tržišča, kakor to delajo vse druge države. Samo, kar se tiče državnih nabav, imamo opraviti z okroglo tremi milijardami dinarjev, kar predstavlja skoro 50% naše zunanje trgovine.

V zvezi s pojačano carinsko zaščito poljedelstva pojačujejo seveda inozemske države v matematični relaciji tudi zaščito industrije za predelavo poljedelskih proizvodov. Mi razpolagamo z velikimi instalacijami klavnične industrije, mlinske industrije itd., katere so bile svojčas zgrajene v svrhu eksporta, a kojih delo je danes nemogoče obnoviti in obdržati v nekdanjem obsegu prvih povojnih let 1919-1924. Kapaciteta teh industrij večkratno prekaša potrebe domačega trga in vse žrtve in mere, katere so bile do sedaj podvzete v korist obnove eksporta teh industrij v večjem obsegu, so se pokazale kot nezadostne. Moramo si biti na jasnem, da v sedanjih situaciji ni nikakih izgledov za obnovo eksporta teh predmetov v nekdanjih dimenzijah ter da je zato trajna pomoč nemogoča.

Kar se našega notranjega tržišča tiče, lahko konstatiramo, da je bil v preteklih desetih letih napravljen velik korak dalje v svrhu ojačanja notranjega tržišča. V prvi vrsti se opaža ta napredek v veliki gradbeni aktivnosti v vseh večjih mestih, razvoj urbanizma, kateri nam zopet prinaša intenzifikacijo trgovskega, obrtnega in industrijskega dela, povečanje potrošnje, bolj komplicirano mestno življenje, od česar ima korist ne samo neposredna okolica, nego tudi najoddaljenejši kraji naše države. Porast Beograda, Zagreba, Skoplja in drugih mest pomeni v tem pravcu velik napredek.

Vzporedno z napredkom mest gre tudi napredovanje turizma, kateri je za našo državo izredne važnosti. Ne moremo se zadostno zahvaliti g. ministru trgovine Demetroviću, ker je izdejstvoval zakon, ki daje v dobi obče stagnacije industriji za tujski promet znatne carinske in davčne ugodnosti. Polet, ki je inavguriran s tem zakonom, bo sigurno tekom bodočih let donesel blagodejnih koristi. Za sedaj se je turizem najbolj razvil ob celi Jadranski obali in v alpskih predelih, a nadejamo se, da se bo ob intenzivni propagandi razširil v istem obsegu tudi na vse ostale kraje naše lepe države, kateri sicer sedaj predstavljajo mrtvi kapital in rezervo bodočnosti. To velja zlasti za lepe in historične kraje Južne Srbije.

V preteklem deceniju je bilo na polju razširjenja komunikacijske mreže naše države mnogo napravljeno. Zgrajena so bila nova pota, otvorene nove železniške proge, vzpostavljen stalen avtobusni promet na vseh važnih medmestnih linijah in dolgo pot od Podgorice do prestolice se lahko napravi z direktno avtobusno zvezo v enem dnevu. Vse te komunikacije otvarjajo notranji trgovini in industriji nove predele, nastajajo nova naselja in doprinašajo tako k poja-

Dunajsko finančno pismo.

I.

Danes se zdi nekaka sreča v nesreči da je kriza Avstrijskega Kreditnega zavoda z njenimi posledicami izbruhnila že pred dvema mesecema. Kajti kar je bilo takrat mogoče, namreč z inozemsko pomočjo premagati največje težkoče in predvsem dobiti popolno varnost za valuto, to bi bilo po dogodkih, sličnih onim zadnjih tednov, komaj mogoče izvesti. Če je Banka za mednarodna plačila s svojimi krediti danes bolj rezervirana, to gotovo ni v zvezi samo s političnimi motivi, temveč je prav enostavno posledica dejstva da banka ne razpolaga s potrebnimi velikimi rezervami. Tako je Avstrija danes še precej na dobrem. Banke delajo brez presledka naprej, izplačila se vršijo v redu, borzni promet ni ustavljen in je borza poslovila tako, kot da bi znanih dogodkov v sosednjih državah sploh ne bilo.

Seveda, neposredna posledica kraha Danat-banke se ni dala preprečiti; dunajski odloček te banke, Mercurbank, je morala ustaviti izplačila. Vzrok je čisto psihološki; kajti vidi se, da je banka v resnici aktivna. Ni bila niti imobilizirana; kajti če more razmeroma majhen zavod z delniško glavnico 20 milijonov šilingov v enem samem dnevu izplačati 10 milijonov šilingov hranilnih vlog, kar je polovica vseh vlog, je to vsega priznanja vredno. Kljub temu pa vlada iz raznih razlogov ni ugodila prošnji banke za moratorij. Zdi se, da bo zavod postavljen pod nadzorstvo in da bo mogel na ta način podati dokaz zadržane aktivnosti ter se v miru nadalje razvijati, dokler se ne vpostavi zopet normalen obrat.

V Zveznih deželah se neprijetno registira neka druga posledica dogodkov v Nemčiji, vprašanje nemških poletnih gostov, ki tvorijo marsikje več kot polovico vseh posetnikov. Marsikdo je odpotoval, marsikdo je pričel z denarjem bolj varčevati. Narodna banka je v tem za gospodarski položaj Avstrije tako važnem vprašanju mnogo pomagala. Najbolj je seveda avstrijske gospodarske kroge razburil sklep nemške vlade, da mora vsakdo iz Nemčije potujoči plačati za vizum 100 mark, pa čeprav potuje le v Avstrijo. Sklep je bil uveljavljen z 22. t. m. Kaj pomeni ta sklep za Avstrijo, glej spodaj pod II.

Če pustimo svetovne dogodke ob strani, se koncentriramo glavno zanimanje v Avstriji danes na pričujočo se novo trgovskopolitično dobo. Carinska tarifa je sklenjena, trgovske pogodbe so deloma že pod streho. Trgovci seveda so v največji negotovosti, če bodo stopili ti dogovori v veljavo. Že več tednov so fiksne kalkulacije pri večini predmetov komaj mogoče. Gospodarstvu naj se natoči čisto vino.

II.

O pomenu nemškega tujkega prometa za avstrijsko narodno gospodarstvo beremo sledeče:

V preteklem letu 1930. je obiskalo Avstrijo ca. 2 milijona inozemcev; od teh jih je bilo 961.000 iz Nemčije, torej približno polovica. Najmočnejši tujski promet v Avstriji se vrši v mesecih julij in avgust, torej prav v sedanjih dneh; zato bo pomenil zastoj nemškega tujkega dotoka v teh tednih največje škodovanje avstrijske plačilne bilance in avstrijskega tujkega prometa. Tujski promet na Tirolskem je znašal v lanskem juliju 178.500 oseb, v avgustu 174.000;

čitvi konzuma gospodarskih dobrin na notranjih tržiščih. One olajšujejo kretanje prebivalstva, intenzificirajo gospodarsko življenje in s tem doprinašajo posredno tudi trgovski obrti. Toda to, kar smo izvršili, je bil le najpotrebnejši in najnujnejši del javnih del in ni dvoma, da bi pri tem sodelovala tudi privatna inicijativa, če bi bila podana za to zakonska podlaga. Tega do sedaj ni bilo mogoče, ker je usvojen sistem državnih železnic. Toda mi upamo, da se bo v bodoče od tega sistema do gotove mere odstopilo in z novim zakonom omogočilo privatnim interesentom, da se bodo lahko zainteresirali vsaj pri lokalnih progah za izgradnjo novih zvez, kakor je bilo to mogoče pred vojno.

(Dalje prihodnjik.)

iz Nemčije jih je bilo v vsakem mesecu okoli 100.000, torej precej nad polovico. Povprečno se je mudil vsak nemški obiskovalec v juliju in avgustu 6-2 dni na Tirolskem, kar je toliko kot 1.200.000 prenočevanj. Recimo, da je potrošil vsak nemški gost z vožnjo vred 15 mark na dan, dobimo skupni znesek 18 milijonov mark (30 milijonov šilingov ali 240 milijonov dinarjev) samo za Tirolsko. Za Gastein računajo v normalnih razmerah do konca avgusta 480.000 do 500.000 prenočevanj Nemcev; ob dnev. stroških 25 mark — ker je Gastein dražji kot Tirolsko — bi bilo to 12,5 milijonov mark ali ca. 20. milijonov šilingov (160 milij. dinarjev). Ker je bil obisk v prvi polovici julija normalen, se mora od gornjih zneskov odšteti četrtina; a vseeno ostane samo za Tirolsko in za Gastein primanjkljaj v znesku 37 milijonov šilingov. Vpoštovati moramo pač, da so se v dneh pred 22. julijem Nemci kar gnetli v Avstrijo in da prihajajo zlasti v Gastein taki gostje, ki jim za 100 mark ni ravno dosti. Vseeno bo pa udrec hud; kajti Nemci prihajajo tudi na Dunaj, na Vrbsko jezero, v Salzburg (prav sedaj so tam »Festspiele«) itd. Upoštevajoč vse okoliščine, pridemo do zaključka, da bo dal tujski promet vsled izostanka Nemcev letos Avstriji ca. 50 milijonov šilingov (400 milijonov dinarjev) manj dohodkov kot druga leta, posebno še, ker je v vseh imenovanih krajih tudi v septembru promet še zelo živahen. V Avstriji upajo, da se bodo po pomirjenju v Nemčiji razmere obrnile na bolje, a do takrat bo morda tudi že sezija pri kraju. Sedaj stoji Nemška Državna banka na stališču, naj se nemškim gostom v Avstriji izmenja le 50 mark na osebo, samo da se jim financira potovanje domov. Banka je menda mnenja, naj se Nemcem v inozemstvu sploh ne dajo večja sredstva na razpolago, ker ni samo interesirana, da prepreči potovanja v inozemstvo, temveč tudi na tem, da bivanje Nemcev v inozemstvu po možnosti skrajša. Iz te tendence izvira skoraj gotovo tudi odpor Nemške Državne banke, da bi refundirala Avstrijski Narodni banki za izmenjavo nemških bankovcev več kot 50.000 dolarjev na dan.

Imenovani sklep nemške vlade ima velike posledice tudi za Jugoslavijo; tujskoprometne zveze bi mogle izračunati, kakšen manko v plačilni bilanci bo pomenil za našo državo zmanjšani dotok nemških gostov.

Ob sebi je umljivo, da pomenijo gornje vsote le bruto-primanjkljaj. Za ta denar mora namreč gostitelj nekaj dati, in zguba je le razlika med tem, kar dobi, in med tem, kar da. Kljub temu je pa zguba velikanska. Tudi nismo upoštevali, da tuji precej kupijo in s tem plačilno bilanco ojačajo itd.

Izprememba uredbe o skupnem davku na poslovni promet.

Te dni izide o skupnem davku na poslovni promet nova uredba, ki deloma izpreminja sedaj veljavne predpise. Poleg izprememb tarife, se izpremene tudi nekatera ostala določila, za katera se je v praksi izkazalo, da so potrebna dopolnitve. Z izpremembami je pojem davkoplačevalca skupnega davka statuiran na način, ki izključuje sedaj nastajajoče dvome, posebno v primerih, v katerih predeluje producent blago po naročilu tretje osebe, n. pr. pri lesu ali žitu. Dalje se na novo uredi pobiranje skupnega davka na konfekcionirano tekstilno in usnjeno blago in omeji ugodnosti zadrug v zmislu želj gospodarskih krogov na blago, ki se ne izdeluje v naši državi. V zvezi z izpremembami tarife se preuredi pobiranje prometnega davka na drva ter na žito in moko ter na novo določi vrste blaga tekstilne stroke za katere se ob uvozu pobere skupni davek, čeprav je oproščeno carine. Izpremembe stopijo v veljavo dne 1. avgusta t. l. in bomo o njih podrobnejše poročali v prihodnji številki.

Naročajte in podpirajte
»TRGOVSKI LIST«!

Po svetu

Za razstavo aero-avto-radio v Bukarešti, vršečo se od 12. do 27. avgusta t. l., daje romunski konzulat v Beogradu brezplačen vizum.

Pogajanja čslav. porcelanske industrije v Parizu glede znižanja francoske uvozne carine so se uspešno zaključila. Končni dogovor se bo sklenil v septembru v Karlovih Varih.

Odplačila na obroke prepovedana so v Oslo, glavnem mestu Norveške, brž ko dotični predmet ni vreden 500 norveških kron. Gre v prvi vrsti za tekstilije, konfekcijo, čevlje, kuhinjsko posodo itd., to je v praksi za skoraj vse predmete, ki jih dnevno rabimo. Prepoved se utemeljuje s tem, da bo razpaseno odplačevanje na obroke omajalo ves sistem obrokov, če ne bo šlo na pravo pot.

Vacuum Oil Co izkazuje za preteklo leto nad 3.000.000 dolarjev čistega dobička ob glavnici 48 milij. dolarjev.

Stavbno gibanje v Splitu je letos prav živahno, v nasprotju z letoma 1929. in 1930.

Mednarodno zborovanje čevlarske industrije se vrši od 10. do 15. septembra na Dunaju in so vabljeni tja tudi vse zadevne jugoslovanske organizacije.

Sarajevo izkazuje v prvem polletju 12.600 tujcev, to je 800 več kot v isti dobi lanskega leta.

Enotno pšenico v Ogrski hočejo v bodoče sejati po vseh treh milijonih oral, ki so običajno v Ogrski posejana s pšenico. Po dolgih poskusih se je posrečilo dobiti vrsto, ki je popolnoma enakovredna oni iz Manitobe v Kanadi in se ne loči od nje ne zunanje in ne notranje.

Uvozne pristojbine za les v Francijo se morajo vsak čas zvišati brez napovedi in brez dovoljenja parlamenta. Uvozi iz Srednje Evrope škodujejo vsled nižje cene francoskim žagam.

Trgovski stiki med Rusijo in Francijo so v normalnem obsegu zopet vzpostavljeni in so izšle na obeh straneh primerne naredbe.

Poljska šteje 31.148.000 prebivalcev, za 18,5% več kot 1. jan. 1919. Manjka ji samo še 10 do 11 milijonov do prebivalstva Francije ali Italije.

Pridelek Romunije v tekočem letu je začasno takole ocenjen: pšenica 306.000 vagonov (lani 356.000), rž 38.000 (lani 46.000), ječmen 171.000 (237.000), oves 88.000 (116.000). Torej povsod prav znaten padec.

Cena jaje je v zadnjih dneh vsled rezerviranosti inozemskih trgov padla in je kolebala med 0-60 in 0-70 Din.

Zboljšanje v angleški železni industriji je posledica popuščanja kontinentalne konkurence; pripravlja se v več slučajih že razširjenje obratovanja.

V svrhu podpiranja kmetijstva v Bolgariji bo država še nadalje nakupovala žito po določenih cenah.

Mednarodni kartel dušika ne bo podaljšan in so se pogajanja v Luzernu razbila že takoj prvi dan.

Brezposelnost na Dunaju je v prvi polovici julija narasla za 1200 na 86.500 oseb; ker je pa na deželi padla, se stanje v Avstriji vobče ni spremenilo.

Med čslav. in nemško industrijo porcelana je bil glede sodelovanja dosežen v Karlovih Varih načeln sporazum in se bodo nadaljnja pogajanja glede posameznosti vršila v prvih dneh avgusta.

Obtok bankovcev v Čehoslovaški je v znesku 6237 milijonov Kč krit s 45,4 odstotki. Dogodki v inozemstvu na položaj Narodne banke niso nič vplivali.

Obtok bankovcev v Avstriji je bil po zadnjem izkazu avstrijske Narodne banke v znesku 1069 milijonov šilingov krit z 49,4 odstotki.

Socony Vacuum Corp. se imenuje iz fuzije Standard Oil of Newyork z Vacuum Oil Co. nastala nova družba, ki razpolaga z delniško glavnico ene milijarde dolarjev.

»Phönix«, zavarovalna družba, razdeljuje 8 1/2% dividendo, toliko kot lani.

Nova velika nahajališča soli v Ogrski so odkrili blizu avstrijske meje in hočejo pričeti še letos z velepoteznim izkoriščanjem. Domneva se, da se nahajališča raztezajo tja do Budimpešte ter da hranijo ondotne zdravilne vrelce.

Davek na poslovni promet.

(Referat tajnika g. Kaiserja na občnem zboru Zveze trg. gremijev za Slovenijo.)

Davek, proti kateremu so se vsa poslojna leta gospodarski krogi najodločneje borili in proti kateremu so na vseh svojih zborovanjih protestirali, je — davek na poslovni promet.

Davek na poslovni promet je v davčno-finančni zgodovini jako star. Že v stari dobi so ga imeli Grki in Rimljani, v 14. stoletju pa ga je uvedla Francija, ker ji redni državni dohodki niso zadostovali za kritje velikih vojnih stroškov. Radi svojih težkih posledic za splošno gospodarstvo je bil ta davek povsod posebno osovražen.

Po vojni je bil uveden davek na poslovni promet kot neposredna posledica svetovne vojne v vseh zapadno — evropskih državah.

V naši novi državi je bil najprvo uveden pod imenom davek na poslovni obrt in sicer z državnim proračunom za leto 1920/21.

Največja hiba tega davka je, da se je po dosedanjem načinu pobiral davek od prometa tolikokrat, kolikorkrat je blago menjalo lastnika.

Pogled na efekt tega davka nam pokaže sledečo sliko:

Pobralo se je davka na poslovni promet:

Leto 1922	98.672.741 Din
> 1923	165.090.479 >
> 1924	191.461.730 >
> 1925	222.176.015 >
> 1926	181.579.590 >
> 1927	185.500.384 >
> 1928	214.390.213 >
> 1929	205.000.000 >
> 1930	203.000.000 >

Po tem izkazu se je davek v iznosu leta 1930 napram letu 1922 zvišal za 105,9 %.

V letu 1930 je pričelo končno v finančnem ministristvu delo na reformi tega davka in skoraj smo že pričakovali, da bo pomenila ta reforma vsaj deloma ugoditev mnogoletnih zahtev gospodarstvenikov, če je že iz državno finančnih razlogov ukinitve tega davka nemogoča. Prav kmalu pa se je pokazalo, da ta reforma za gospodarstvo dejansko ne pomenja olajšave, marveč da je njen cilj dejansko zvišanje davčnega efekta.

Po novih odredbah bi plačeval davek na poslovni promet v glavnem producent in uvoznik. S tem bi se znižalo število davčnih obvezancev, pa bodo ostali davkoplačevalci, oni pri katerih bo kontrola o prometu, odnosno produkciji, mnogo lažja, nego je bila po dosedanjem načinu.

Dosedanji davčni efekt ni odgovarjal prometu, ki se izvrši letno v naši državi. Letni promet, ki bi bil podvržen plačevanju tega davka, znaša okrog 50 milijard dinarjev in 1 % od tega bi moral dati 500 milijonov davka na poslovni promet; — dejansko plačilo pa je znašalo letno le nekaj nad 200 milijonov dinarjev.

Z reformo tega davka bo omogočena tedaj zanesljivejša kontrola o prometu, kar bo imelo za posledico zvišanje davčnega efekta. Novi skupni davek na poslovni promet je odpravil sicer nekatere krivice, — ni se pa s to reformo ugodilo bitni zahtevi trgovstva po ukinitvi davka, niti ne bo prinesla reforma olajšanja tega davčnega bremena.

Reforma je že v pripravi povzročila mnogo nevolje v vrstah producentov, uvoznikov in ostalega trgovstva, ker je za mnogotero stroko odstotna mera za uvoz odločno previsoka, kar bo imelo kvarne posledice tudi za trgovino, ki bo posredno zopet višje obremenjena.

Glavne ostrine novega skupnega davka na poslovni promet so: povsem zvišana odstotna stopnja za blago domače proizvodnje, prekomerno visoka odstotna stopnja za blago, uvoženo iz inozemstva in določbe čl. 9 uredbe o skupnem davku na poslovni promet, po katerih je obremenjen uvoz blaga v poštnih pošiljkah s petkratnim iznosom carinskih davščin, in ugodnosti, katere so se priznale zadrugam.

Sedanje prodajne cene so kalkulirane na podlagi dosedanjega 1 % davka na poslovni promet. Tarifa skupnega davka pa določa, da znaša stopnja skupnega davka na poslovni promet za blago

domače proizvodnje 1 do 35 %, za uvoženo blago 1—12 %, za v poštnih pošiljkah uvoženo blago pa petkratni iznos carinskih pristojbin.

Glede tarife moram poudariti, da je skupni davek z višjo, nego dosedanje izmero, prizadel posebno predmete, ki so podvrženi plačevanju trošarine. Tako je n. pr. obremenjeno vino s 3 % skupnim davkom. Vinska trgovina se nahaja v tako neugodni situaciji, da je ta stopnja skupnega davka na poslovni promet odločno previsoka. Ze lansko leto, ob težki vinski krizi, je trgovstvo odločno protestiralo proti previsoki obremenitvi vina z dokladami in trošarinami, ki jemljejo našemu vinu poleg neugodnih prevoznih tarif vsako konkurenčno zmožnost. Pri težki krizi, ki vlada v vinski trgovini, pomenja 3 % obdavčenje s skupnim davkom občuten udarec.

Preobčutno so prizadeti tudi nekateri drugi predmeti, papir, sladkor, žganje, moka itd.

Tudi obdavčitev uvoženega blaga po tarifi o skupnem davku na poslovni promet povzroča težkoče pri kalkulaciji prodajne cene. Odstotna stopnja je brezdvomno previsoka in kvarno vpliva zlasti na predmete, katere radi nezadostne produkcije v državi, moramo uvažati iz inozemstva.

Veliko vznemirjenje in mnogo nezadovoljstva pa je povzročila v trgovinskih vrstah obdoba v poštnih paketih uvoženega blaga. Uredba o skupnem davku določa, da je vzeti pri uvozu po pošti za davčno osnovo petkratni znesek carinskih davščin, ki jih je plačati za določeno blago. Kako naj trgovec vkalkulira v prodajno ceno 8—10 % davek, ko so sedanje prodajne cene kalkulirane na osnovi 1 % davka na poslovni promet? Slediti bi moralo temu zopet znatno podražanje blaga, kar pa je ob sedanjih opešitvi v mnogih strokah popolnoma nemogoče.

Jako trdo občuti trgovstvo tudi ugodnosti, katere priznava zakon zadrugam za blago, katere nabavljajo za potrebe svojega članstva iz inozemstva, ker ustvarja glede tega blaga napram legalni trgovini neenake konkurenčne pogoje.

Z ozirom na zgoraj navedeno predlagam, da sprejme občni zbor glede skupnega davka na poslovni promet sledeče zahteve.

1. Odstotna stopnja za blago domače proizvodnje naj se v tarifi o skupnem davku zniža za 1 %.

2. Odstotna mera za uvoženo blago, katerega v naši državi ne izdelujemo, oziroma izdelujemo v nezadostnih količinah in je trgovina radi tega navezana več ali manj na uvoz iz inozemstva, naj se zniža tako, da bi znašala povprečno največ 3 %. Stroji, zlasti poljedelski, pa naj se obdavčijo z 1 % nim skupnim davkom.

3. Uvoženo blago v poštnih paketih naj se obdavči z dvakratnim iznosom carinske davščine, oziroma naj se za tako uvoženo blago pobira davek slično kot za uvoženo tovarno blago, to je po tarifi.*

4. Kmetijske zadruga in nabavljalne zadruga državnih nameščencev naj se v pogledu skupnega davka docela izenačijo z legitimno trgovino.

* Opomba uredništva: Ta zahteva je medtem izpolnjena z zakonom, katerega smo priobčili v zadnji številki.

Ljubljanska borza

Tečaj 27. julija 1931.	Povpraševanje Din	Ponudbe Din
DEVIZE:		
Amsterdam 100 h. gold.	2269'79	2276'63
Berlin 100 M	—	—
Bruselj 100 belg	786'61	788'97
Budimpešta 100 pengő	—	—
Curich 100 fr.	1097'85	1101'15
Dunaj 100 šillingov	792'08	794'48
London 1 funt	273'47	274'29
Newyork 100 dolarjev	5620'93	5637'93
Pariz 100 fr.	220'77	221'43
Praga 100 kron	166'92	167'42
Trst 100 lir	294'60	295'50

SAMOUPRAVNA OBLASTVA IN POBOTNIŠKI KOLKI.

Na vprašanje, ali so samoupravna oblastva za samoupravna podjetja dolžna pobirati ob izplačilu računov 1 % pogodbeno in ½ % pobotniško kolkovino, je ministristvo za finance pojasnilo sledeče: Občinske elektrarne, plinarne, vodovodi in slična občinska pridobitna podjetja, ki imajo obče koristen namen, nimajo privatno — pravnega značaja, ker uživajo posebne ugodnosti in pravice. Vsled tega so tudi občinska pridobitna podjetja dolžna, da ob izplačilu računov pobirajo pogodbeno in pobotniško kolkovino.

Že v 24 urah barva, plesira in kemično snazi ob leke, klobuke itd. Škrobi in svetlolika srajce, ovratnike in manšete. Pere, suši, monga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH.

Nov zakon o pošti, brzojavu in telefonu. Nj. Vel. kralj je podpisal nov zakon o pošti, brzojavu in telefonu. Novi zakon pomenja izenačenje dosedanjih predpisov za vse dele naše države, ki so se do sedaj v posameznih delih države bistveno razlikovali med seboj. Izenačeni zakon pomenja velik napredek v enonosti naše zakonodaje.

Znaki krize. V prvih petih mesecih tekočega leta so padli dohodki Avstrije iz carin in davka na poslovni promet za približno eno petino.

Primarij
dr. Blumauer
ne ordinira privatno
do 17. avgusta 1931

Iz naših organizacij

Uradni dan Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani za Celje in celjsko okolico se glasom sporočila gremija trgovcev v Celju vrši v torek, dne 4. avgusta t. l. od 8. do 12. ure dopoldne v posvetovalnici gremija trgovcev v Celju, Razlagova ul. št. 8, pritličje levo.

Pravilnik o kontroli svežega sadja, namenjenega za izvoz.

Naše gospodarstvo, ki je bilo usmerjeno na vinogradništvo in gozdarstvo je po krizi, ko je nastala v teh gospodarskih panogah, posvetilo svojo pozornost sadjarstvu, ki se je do zadnjih let tretiralo kot postranska panoga. Pri nas za enkrat še nimamo vseh tistih naprav, ki jih imajo za pospeševanje sadjarstva agrarno naprednejše države, imamo pa dobro voljo, da ustvarimo pogoje za izvoz in podignemo naše sadjarstvo ter ga usposobimo za uspešno konkurenco na zunanjih trgih. Velik korak v tej smeri naprej smo napravili z uveljavljanjem pravilnika, za katerega je jako veliko zanimanje v vseh prizadetih krogih. Spričo tega priobčujemo ta pravilnik doslovno in prosimo vse interese, da opozore naše uredništvo ali pa s posebnimi dopisi Zbornico za TOI v Ljubljani na ona določila, katere je po njihovem mnenju treba dopolniti ali popraviti, da bo pravilnik do cela ustrezen potrebam praktičnega sadjarstva.

Člen 1.

Določila tega pravilnika veljajo za vse izvozne vagonke in komadne pošiljke svežega grozdja, surovih sliv, jabolk, hrušk, češpelj, kuten, breskev, marelc, češenj, višenj in jagod.

Za vagonke pošiljke navedenega sadja v notranjosti države, kakor tudi za pošne pošiljke v splošnem, določila tega pravilnika ne veljajo.

Kjer se v tem pravilniku nahaja beseda »izvoz« ali »izvozna pošiljka« se mora razumeti vagonka ali komadna pošiljka namenjena izvozu.

Člen 2.

Vsaka izvozna pošiljka sadja po prvem odstavku prejšnjega člena mora biti pregledana

POHORSKA VZPENJAČA.

Zadruga za gradbo vzpenjače na Pohorje je sklenila gradbeno pogodbo z monakovsko tvrdko Fühles & Schultze. Gradbeni stroški bodo znašali 5.200.000 dinarjev. Gradba se tako pospeši, da bo vzpenjača dogotovljena že prve mesece prihodnjega leta. Omogočena je vsled izdatnih subvencij od strani banske uprave in mestne občine mariborske, pa tudi s tem, da bo gradbena tvrdka kreditirala polovico stroškov. Z gradbo vzpenjače se je uresničila davna želja mariborskih gospodarskih krogov, ki so uvideli, da je po težkih izgubah, katere so zadele Maribor s preselitvijo raznih oblastev in uradov, bodočnost mesta v tujskem prometu, za katerega ima vse predpogoje. Odboru, ki si je z županom g. dr. Juvanom na čelu ob sodelovanju agilnih sodelavcev iz vseh slojev prebivalstva požrtvovalno prizadeval za uresničenje lepe ideje, na uspehu iskreno čestitam.

ZMANJŠANJE EVROPSKE BOMBAŽEVE PRODUKCIJE.

Mednarodna zveza bombaževega predilništva in tkalništva v Manchesteru priobča vsako leto statistiko o številu bombaževih vreten po vsem svetu. Podatki, tičejo se 31. jan. t. l., pravijo: Število bombaževih vreten na vsem svetu znaša 164 milijonov. Na Evropo pridejo 103 milijoni, na Ameriko 88, na Azijo 20, ostalo pa na druge dele sveta. Posamezne evropske države izkazujejo sledeče število vreten: Velika Britanija 55 milijonov, Nemčija 11, Francija 10, Rusija 7,6, Italija 5, Češkoslovaška 3,6, Belgija 2, Španija 2, Poljska 1,5, Švica 1,3, Holandija 1,2, Avstrija 0,74 (740.000) itd. Ameriška vretena so po večini — 33 milijonov — v U. S. A. V Aziji pridejo samo tri dežele v poštev: Indija 9 milijonov, Japonska 7, Kitajska 4. V primeri s statistiko od 31. julija 1930 je opaziti v Evropi padanje števila vreten, v Aziji naraščanje. Ta sprememba obsega okoli 400.000 vreten in kaže na zmanjšanje evropske produkcije in evropskega izvoza ter na rastočo samopreskrbo azijskih dežel z velikim številom prebivalstva, kot so vse tri zgoraj imenovane dežele.

Kdor podpira »Trgovski list« koristi skupnosti, koristi pa najboljše tudi samemu sebi!

in opremljena z uverjenjem o kakovosti v skladu s členom 27, tega pravilnika.

Carinske oblasti morejo izvrševati izvozne ekspedicije navedenih pošiljk šele po vpgledu uverjenja o kakovosti, v kolikor to ne bi bilo drugače narejeno po določilih tega pravilnika.

Člen 3.

Pregled izvoznih pošiljk sadja po tem pravilniku vršijo praviloma specialni kontrolni organi (§ 15), a v izjemnih slučajih okrajni poljedelski referenti.

Pritožbe proti rešitvam teh organov se morajo v smislu § 4. Zakona o kontroli poljedelskih proizvodov namenjeni za izvoz dostavljati Centralni komisiji za izvoz sadja pri ministristvu trgovine in industrije, odnosno organu, ki ga ta komisija v to pooblasti.

Člen 4.

Z izvozom sadja in trgovino sadja, v kolikor je ista namenjena izvozu, se morajo pečati na podlagi uverjenja Centralne komisije:

1. protokolirane firme za trgovino z deželnimi pridelki,

2. zadruga zveze in poljedelske zadruga za proizvode svojih zadrugarjev,

3. producenti sadja, samo za svoje lastne proizvode.

Spričevalo (uverjenje) za vršitev izvoza sadja izdaja navedenim ustanovam, tvrdkam in osebam Centralna komisija za izvoz sadja (§ 32.) na podlagi prejete prijave, ki mora vsebovati:

a) ime in naslov ustanove, tvrdke ali osebe, ki se želi baviti z izvozom.

uverjenje obnoviti. (Prošnja za uverjenje mora biti taksirana po zakonu o taksah.)

II. Pogoji kvalitete in pakovanja.

Člen 5.

V kolikor v sledečih določilih ni drugače določeno, mora biti sadje, navedeno v prvem odstavku § 1., namenjeno za izvoz, zrelo, z roko brano in nepoškodovano.

Zeleno, nezrelo, prezrelo, čvrsto, natočeno, nečisto, deformirano, od toče poškodovano, treseno in točeno sadje se ne sme izvažati kot sadje za hrano. Ravno tako je izključeno od izvoza tudi sadje, ki ima kašen tuji duh ali pa je plesnivo.

Sveže grozdje.

Člen 6.

Za izvoz svežega grozdja velja ta klasifikacija:

1. namizno grozdje,
2. vinsko grozdje.

Člen 7.

Namizno grozdje se sme izvažati samo, ako je dovolj zrelo, zdravo, celo in čisto. V vsakem zavoju mora biti grozdje samo ene in iste vrste (sorte) a more biti tudi mešano, ako se prijavljajo kot »namizno mešano«.

Grozdi se morajo brati z roko in morajo biti pazljivo očisti. Ne smejo biti vlažni, niti ne smejo imeti gnilih, poškodovanih ali počenih zrn.

Člen 8.

Namizno grozdje se pakuje v predpisano zaprtih, suhih čistih košarah iz vrbovega protja, v košarah iz deščic z razmaknjenimi letvicami, dalje v zabojčkih s ali brez poklopca (holandsko pakovanje).

Bruto teža take pošiljke (košare, zabojčka) bo znašala 5–10 kg, a ne sme biti večja kot 12 kg.

Notranjost košare, zaboja se mora obložiti s čistim papirjem (najboljši je svilen svetlo rumeni papir) a na dnu in pod poklopem mora biti dvojni papir. Poklopce se mora tako prievrstiti, da se ga sname in da se pri tem grozdje ne potresa.

V pošiljki se mora izpolniti vsaka praznina, tako da je grozd tik poleg grozdja, ali vendar ne preveč tesno skupaj, da ne bi počila zrna radi pritiska. Izvoz grozdja, pakiranega z novinarskim ali uporabljenim papirjem, se ne bo dovoljeval, a najstrožje je prepovedano dati v pošiljke listje in dele od trte.

Člen 9.

Vinsko grozdje se sme izvažati samo v čisti zdravi posodi (kasah, cisternah) v težini od 50 kg bruto in še več ali v razsutem stanju.

Na tej posodi se mora z debelimi črkami napisati »za predelavo« »zur Verarbeitung«, »A pressurée«.

Surove slive.

Člen 10.

Za izvoz surovih sliv velja tu klasifikacija:

1. namizne slive,

2. potrošne slive,
3. slive za predelavo.

Člen 11.

Namizne slive morajo biti:

- a) z roko brane, tako da obdrže pekelj (brez peclja se tolerira do 10%) in meglico (pravilo), brez zelenih mrljev v večji meri.
- b) polzrele ali zrele t. j. da so dovolj okusne, a pri požegačkih (ogrskih), da se pod pritiskom prstov koščica odvajajo od mesa.
- c) sveže brane, suhe, zdrave in čiste, brez defektov in peg od toče ali prevelike gnječe.

Člen 12.

Za potrošne slive veljajo isti pogoji kot za namizne s temi izjemami:

- a) tolerira se do 30% sliv brez peclja in meglice,
- b) dopuščale se bodo za izvoz tudi zrelejšie slive (kožica okrog peclja nagubana, meso okrog in okrog koščice je začelo črniti).

Člen 13.

Surove slive tresene ali točene, nezrele ali prezrele, čvrste, načete, od toče poškodovane, vlažne ali počene, se smejo izvažati samo kot slive za predelavo.

Člen 14.

Namizne in potrošne slive morejo biti pakovane v čvrstih in suhih zabojih in zaprtih košarah. Težina teh pošiljk ne sme biti večja kot 23 kg brutto. Priporoča se pakovanje v košarah od 10–15 kg težine. V posameznih pošiljkah se morajo pakovati slive iste vrste (sorte) in približno enake debeline. Slive se morajo pri pakovanju tesno druga ob drugi polagati, tako da stoje čvrsto in ne premično, toda se pri tem ne zmečkajo (ne počijo).

Ako se pri pakovanju uporablja papir, ne sme biti novinarski ali uporabljen.

Člen 15.

Slive za predelavo se lahko nalagajo v posode, kace ali košare v teži od 25 kg in več ali pa v razsutem stanju.

Kadar se slive nalagajo v razsutem stanju, se morajo tla in stene vagona obložiti z nepremočljivimi plachtami (ceradama, mušmama) ali pergamin-papirjem. V vagonu — cisterne ali v basene se lahko nalagajo slive brez oblaganja.

Kadar se slive za predelavo nalagajo v posode, kace ali košare, se mora na njih napisati z debelimi črkami »za predelavo« »zur Verarbeitung«.

Člen 16.

Izvezeto od predpisa § 14. a do nadaljne navedbe ministra za trgovino in industrijo, se morejo za izvoz v posamezne dežele, pakovati namizne in potrošne slive v zabojih ali posodah večjih od 23 kg brutto težine ali odpošiljati v razsutem stanju.

Kadar se slive nalagajo v razsutem stanju, mora notranjost vagona biti čista, brez duha in obložena s čistim papirjem. Slive v vagonu morajo biti ene vrste (sorte) in približno enake debelosti.

(Dalje prihodnjič.)

RAZSTAVA PERUTNINE V LJUBLJANI

V okvirju razstave za pospeševanje tujskega prometa v Dravski banovini, ki se vrši v času od 29. avgusta do 9. septembra t. l. na jesenski prireditvi velesejma v Ljubljani, bo razstavljena odbrana perutnina, ki se goji pri nas To razstavo priredila perutninarstva reg. zadruga v Ljubljani in odsek za perutninarstvo Kmetijske družbe s pomočjo kr. banske uprave. Perutninarstva razstava bo z ozirom na omejen prostor razstavila zares le prvovrstno selekcionirano perutnino najboljših rejcev naše banovine ter bo pokazala, kako se mora reja perutnine smoteno voditi. K razstavi bodo pripuščene namreč samo živali rejcev, ki vodijo natančno rodovnike in izkaze nesnosti. Zadnji čas prigrisatve na razstavo je dolčen na 5. avgusta t. l. in sicer na Kmetijsko družbo v Ljubljani.

Glede uporabe domače konoplje namesto inozemskih produktov se je vršila v Beogradu velika konferenca vseh prizadetih faktorjev in se je v resoluciji poudarjalo, naj se pri državnih dobavah upošteva domači pridelek pred inozemskim.

Trgovski promet med Jugoslavijo in Albanijo vsled številnih novih cest hitro in stalno narašča; tako n. pr. je šlo v zadnjih dveh mesecih samo na jugu Albanije čez mejo 2500 hl jugoslov. piva.

Dobava-prodaja

Dobave. Strojni oddelek Direkcije drž. železnic v Ljubljani sprejema do 4. avg. t. l. ponudbe glede dobave 1500 kub. m strojnega peska, raznih strojev in motorjev. — (Pogoji so na vpogled pri istem oddelku). — Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 3. avgusta t. l. ponudbe glede dobave 200 metrov manesmanovih cevi, 900 m vodovodnih cevi, sesalnih cevi, raznega pohištva ter glede dobave ene strelovodne naprave. — Direkcija državnega rudnika Senjski Rudnik sprejema do 3. avgusta t. l. ponudbe glede dobave 30.000 kg ječmena, 300 komadov karbidnih rudarskih svetilk in ene kopalne kadi. — Direkcija državne železarnice Vares-Majdan sprejema do 5. avgusta t. l. ponudbe glede dobave 55 plošč črne pločevine. — Direkcija državnega rudnika Breza sprejema do 6. avgusta t. l. ponudbe glede dobave 2500 kg strojnega olja, 100 kg kleja, 100 kilogramov kolofonije in 40.000 kg portland-cementa. — Direkcija državnega rudnika Kreka sprejema do 13. avgusta t. l. ponudbe glede dobave 4 garnitur vodokaznih armatur; do 17. avgusta t. l. pa glede dobave 4000 kg riža. — (Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesantom na vpogled)

Vinocet

Tovarna vinskega kisa d. z. o. z.
Ljubljana
nudi
najfinejši in najokusnejši
namizni kis
iz pristnega vina
Zahtevajte ponudbo!
Tehnično in higijenično najmoderneje urejena kisarna v Jugoslaviji
Disarna: Ljubljana, Dunajska c. 1 a II. nadstr.
Telefon šte. 23-89

Motvoz Grosuplje

domač slovenski izdelek • Svoji k svojim!

Tovarna motvoza in vrvarna d. d.
Grosuplje pri Ljubljani

VELETRGOVINA

kolonijalne in
špecerijske
robe

Ivan Jelačin

Ljubljana

Zaloga sveže prazene kave, mletih dišav in rudninske vode.

Točna in solidna postrežba!
Zahtevajte cenik!

KLIŠEJE

vseh vrst po
fotografijah
ali risbah
izvršuje
najsolidnejše
klišarna
ST. DEU
LJUBLJANA
DALMATINOVA 13

Trstije za strope

Telefon

2513

JOS. R. PUH, Ljubljana, Gradaška 22

SPEDICIJSKO PODJETJE

R. RANZINGER
LJUBLJANA

Telefon št. 20-60

prevzema vse v to stroko spadajoče posle. Lastno skladišče s direktnim tlom od glav. kolodvora Carlskega skladišča. Mestne trošarine prosto skladišča. Carinsko posredovanje. Prevoz pohištva s pohištvenimi vozovi in avtomobili

Trgovci! Naročajte blago pri trdkah, katere oglašajo v „Trgovskem listu“.

„KUVERTA“
LJUBLJANA
Slovenski in avstrijski pakli

TVORNICA KUVERT IN KONFEKCIJA PAPIRJA

T

Knjige, časopise, račune, vizitke, memorande, kuverte, tabele, lepake, letake, naročilnice v blokkih s poljubnim številom listov, barvotiske, cenike kakor tudi vse druge tiskovine dobavljajo hitro in po zmernih cenah

TISKARNA MERKUR

Ljubljana, Gregorčičeva 23

Lastna
knjižnica